

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA w ZIELONEJ GÓRZE			
SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	INSTRUKCJA	STRONA/STRON	1/7
	INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PROBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH	DATA WYDANIA	16.02.2026
		NR WYDANIA	5
		INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03	

INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03

INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PRÓBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH

	Stanowisko	Podpis, pieczęć	Data
Opracował:	Kierownik Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii	p.o. KIEROWNIK SEKCJI MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII <i>mgr Anna Karbowskiak</i> mikrobiolog	16.02.2026
Uzgodnił:	Kierownik Oddziału Laboratoryjnego	KIEROWNIK ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO <i>mgr Aneta Tonder</i> STARSZY ASYSTENT	16.02.2026
Uzgodnił:	Starszy Asystent	<i>mgr Izabela Karczmarsz</i>	16.02.2026
Uzgodnił:	Asystent Diagnosta Laboratoryjny	17505 mgr PAWEŁ PASKAL DIAGNOSTA LABORATORYJNY	16.02.2026
Zatwierdził:	Kierownik Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii	p.o. KIEROWNIK SEKCJI MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII <i>mgr Anna Karbowskiak</i> mikrobiolog	16.02.2026

Egzemplarz nr.....0.....

Niniejszy dokument stanowi własność Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Zielonej Górze i nie może być powielany ani przekazywany osobom trzecim bez pisemnej zgody Dyrektora PSSE

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA w ZIELONEJ GÓRZE			
SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	INSTRUKCJA	STRONA/STRON	2/7
	INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PROBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH	DATA WYDANIA	16.02.2026
		NR WYDANIA	5
	INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03		

1. CEL I ZAKRES.

Celem niniejszej instrukcji jest określenie wytycznych dotyczących pobierania, przechowywania i transportu próbek materiału biologicznego do badań diagnostycznych i sanitarno–epidemiologicznych wykonywanych w Pracowni Mikrobiologii Medycznej Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii PSSE w Zielonej Górze.

Zalecenia zawarte w instrukcji obowiązują podmioty i osoby indywidualne zlecające badania diagnostyczne i sanitarno–epidemiologiczne wykonywane w Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii PSSE w Zielonej Górze, pacjentów oraz pracowników PSSE w Zielonej Górze transportujących materiał biologiczny do Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii.

2. PRZEDMIOT INSTRUKCJI.

2.1. Przedstawienie ogólnych wytycznych dotyczących pobierania, przechowywania i transportu materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych - dla zlecniodawców instytucjonalnych.

2.2. Określenie zasad pobierania, przechowywania i transportu materiału biologicznego pobranego od ludzi do badań diagnostycznych i sanitarno–epidemiologicznych.

2.2. Przedstawienie zaleceń dotyczących przygotowania i transportu szczepu bakteryjnego do identyfikacji / reidentyfikacji.

2.4. Określenie zasad użycia, przechowywania i transportu sporali oraz biologicznych testów do kontroli procesu w komorze dezynfekcyjnej.

2.5. Ustalenie zakresu odpowiedzialności za udostępnianie instrukcji klientom oraz stosowanie zawartych w niej wytycznych.

2.6. Przedstawienie szczegółowych wytycznych dotyczących transportu materiału biologicznego do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zielonej Górze – dla Zlecniodawców instytucjonalnych.

3. DEFINICJE I OKREŚLENIA.

3.1. Terminologia

Materiał biologiczny – materiał biologiczny pobrany od ludzi, szczep bakteryjny, sporale, biologiczny test do kontroli procesu w komorze dezynfekcyjnej

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA w ZIELONEJ GÓRZE			
SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	INSTRUKCJA	STRONA/STRON	3/7
	INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PROBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH	DATA WYDANIA	16.02.2026
		NR WYDANIA	5
	INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03		

Pojemnik z próbką / opakowanie zasadnicze – probówka, probówka z wymazówką, probówka z wymazówką z podłożem transportowym, pojemnik na kał (kałówka), płytka Petriego, plastikowe pudełko z zestawem służącym do pobierania wymazu okołoodbytniczego w kierunku owsików lub inne odpowiednie do rodzaju pobieranego materiału.

Pozostała terminologia zgodna z normami: PN-EN ISO/IEC 17025, PN-EN ISO 7218.

3.2. Stosowane skróty i symbole

- PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
- LMiP – Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii

4. ODPOWIEDZIALNOŚĆ.

4.1. Za udostępnienie instrukcji zlecniodawcom posiadającym podpisaną umowę na wykonywanie badań diagnostycznych i / lub sanitarno–epidemiologicznych odpowiedzialny jest Kierownik Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii.

4.2. Za udostępnienie instrukcji współpracującym Powiatowym Stacjom Sanitarno–Epidemiologicznym odpowiedzialny jest Kierownik Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii lub pracownik przez niego wyznaczony.

4.3. Za udostępnianie wytycznych zawartych w instrukcji dotyczących pobierania, przechowywania i transportu próbek do badań pozostałym podmiotom zlecającym badania, klientom indywidualnym oraz pacjentom odpowiedzialni są pracownicy Punktu przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów w PSSE w Zielonej Górze.

4.4. Za udostępnienie wytycznych zawartych w instrukcji dotyczących transportu próbek Pracownikom PSSE w Zielonej Górze transportującym materiał biologiczny do Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii odpowiedzialny jest Kierownik Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii lub pracownik przez niego wyznaczony.

4.5. Za stosowanie wytycznych zawartych w instrukcji podczas pobierania, przechowywania i transportu próbek materiału biologicznego do Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii odpowiedzialność ponoszą podmioty i osoby indywidualne zlecające badania, pacjenci oraz pracownicy PSSE w Zielonej Górze transportujący materiał biologiczny do badań.

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA w ZIELONEJ GÓRZE			
SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	INSTRUKCJA	STRONA/STRON	4/7
	INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PROBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH	DATA WYDANIA	16.02.2026
		NR WYDANIA	5
		INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03	

5. OPIS POSTĘPOWANIA.

5.1. Ogólne wytyczne dotyczące pobierania, przechowywania i transportu materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych - dla Zleceniodawców instytucjonalnych.

- Materiał biologiczny pobierany do badania mikrobiologicznego należy traktować jako materiał zakaźny.
- Sposób pobierania, przechowywania i transportu materiału biologicznego nie może powodować jego uszkodzenia ani zmieniać jego właściwości.
- Materiał należy pobierać do sterylnej pojemnika przeznaczonego do przechowywania i transportu próbek do badań mikrobiologicznych. W zależności od rodzaju i kierunku badania, mogą to być np. probówki, wymazówki transportowe, pojemniki na kał tzw. „kałówki”, itp.
- Materiał biologiczny od ludzi należy pobierać, w zależności od kierunku i celu badania:
 - we wczesnym okresie choroby, przed podaniem choremu antybiotyków (np. posiew w kierunku bakterii chorobotwórczych)
 - 7-14 dni po odstawieniu antybiotyków (kontrola skuteczności leczenia)
 - przed wykonaniem czynności higieniczno-fizjologicznych (badanie w kierunku owsików)
- Materiał biologiczny od ludzi, w zależności od rodzaju, może być pobierany wyłącznie przez uprawnionego pracownika medycznego, np. lekarza, pielęgniarkę, diagnostę laboratoryjnego, licencjata / technikę analityki medycznej (np. wymaz z odbytu) lub może być pobrany przez samego pacjenta lub jego opiekuna (np. próbka kału, wycier celofanowy w kierunku owsików).
- Osoba pobierająca próbki:
 - przy każdym pacjencie stosuje nową parę rękawiczek jednorazowego użycia tylko w celu pobrania próbki
 - dokonuje identyfikacji i weryfikacji tożsamość pacjenta
 - oznacza pojemnik z próbką zgodnie ze zleceniem, umieszczając na nim imię i nazwisko pacjenta oraz datę i godzinę pobrania materiału
 - sprawdza zgodność oznakowania pojemnika ze zleceniem
 - potwierdza pobranie materiału zgodnie z wytycznymi zawartymi w niniejszej instrukcji składając podpis na zleceniu
- Pobrany materiał powinien być zabezpieczony przed uszkodzeniem, wpływem warunków zewnętrznych i dostarczony do laboratorium w możliwie najkrótszym czasie przez upoważnione osoby.

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA w ZIELONEJ GÓRZE			
SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	INSTRUKCJA	STRONA/STRON	5/7
	INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PROBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH	DATA WYDANIA	16.02.2026
		NR WYDANIA	5
	INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03		

- Materiał powinien być transportowany w szczelnie zamkniętych probówkach / pojemnikach (opakowanie zasadnicze) umieszczonych w zamykanym plastikowym pojemniku / opakowaniu (opakowanie wtórne). W przypadku materiałów płynnych próbkę / pojemnik z próbką należy zawinąć, przed umieszczeniem w opakowaniu wtórnym, w materiał chłonny (wata, lignina). Tak zabezpieczone próbki / pojemniki z próbką należy umieścić w zamykanym opakowaniu transportowym oznaczonym napisem „MATERIAŁ ZAKAŹNY”.
- Do transportu próbek należy używać pojemników wykonanych z materiałów podlegających skutecznej dezynfekcji.
- W przypadku skażenia pojemnika transportowego w wyniku rozszczelnienia próbki / pojemnika z próbką należy podjąć działania zapobiegające kontaminacji innych próbek, usunąć pozostałości materiału biologicznego oraz zdezynfekować pojemnik stosując środki dezynfekcyjne do tego przeznaczone. Wszystkie czynności należy przeprowadzać w rękawiczkach jednorazowego użycia.
- W przypadku uszkodzenia podczas transportu opakowań z próbkami i skażenia otoczenia należy użyć jednorazowych rękawiczek i zdezynfekować skażone powierzchnie środkiem dezynfekcyjnym do tego przeznaczonym.
- W przypadku skażenia rąk / skóry osoby transportującej, niezwłocznie po skażeniu ręce / skórę należy zdezynfekować, a następnie umyć wodą i mydłem.

5.2. Szczegółowe zasady pobierania, przechowywania i transportu materiału biologicznego pobranego od ludzi.

Wytyczne dotyczące pobierania, przechowywania i transportu materiałów biologicznych pobranych od ludzi, mieszczących się w zakresie badań diagnostycznych i sanitarno–epidemiologicznych wykonywanych w Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii PSSE w Zielonej Górze, przedstawiono w załącznikach do niniejszej instrukcji - od Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-01 do Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-07.

5.3. Zasady przygotowania i transportu szczepu bakteryjnego do identyfikacji / reidentyfikacji.

Zalecenia dotyczące przygotowania i transportu szczepu bakteryjnego przekazywanego do identyfikacji / reidentyfikacji do Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii PSSE w Zielonej Górze, przedstawiono w załączniku Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-08 do niniejszej instrukcji.

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA w ZIELONEJ GÓRZE			
SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	INSTRUKCJA	STRONA/STRON	6/7
	INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PROBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH	DATA WYDANIA	16.02.2026
		NR WYDANIA	5
	INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03		

5.4. Zasady użycia, przechowywania i transportu sporali oraz biologicznych wskaźników do kontroli procesu w komorze dezynfekcyjnej.

Wytyczne dotyczące użycia, przechowywania i transportu sporali A i S oraz biologicznych testów do kontroli procesu w komorze dezynfekcyjnej przedstawiono w załącznikach: Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-09, Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-10 i Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-11 do niniejszej instrukcji.

5.5. Wytyczne dotyczące transportu materiału biologicznego do Powiatowej Stacji Sanitarnej–Epidemiologicznej w Zielonej Górze - dla Zleceniodawców instytucjonalnych.

Wytyczne opisano w załączniku Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-12 do niniejszej instrukcji.

Zalecenia skierowane są do: Powiatowych Stacji Sanitarnej–Epidemiologicznych, podmiotów leczniczych, innych instytucji posiadających zawartą umowę na wykonywanie badań diagnostycznych i / lub sanitarno-epidemiologicznych, pracowników transportujących próbki materiału biologicznego zatrudnionych w PSSE w Zielonej Górze.

6. WYKAZ DOKUMENTÓW ZWIĄZANYCH.

- 6.1. PO/OL-04 – Postępowanie z próbkami do badań
- 6.2. I/PO/OL/LMiP-04-04 – Instrukcja postępowania z próbkami do badań diagnostycznych i sanitarno–epidemiologicznych
- 6.3. „Etiologia, obraz kliniczny i diagnostyka ostrych zakażeń i zarażeń przewodu pokarmowego oraz zatruc pokarmowych” pod redakcją Marka Jagielskiego, Warszawa 2010
- 6.4. „Rekomendacje laboratoryjnej diagnostyki zakażeń przewodu pokarmowego bakteriami rosnącymi w warunkach tlenowych oraz mikroaerofilnych” pod redakcją Jolanty Szych, Warszawa 2015
- 6.5. „Wytyczne Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej i Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego w zakresie laboratoryjnych czynności w parazytologii medycznej. 2025”, Diagn Lab 2025; 61(1): 1-22
- 6.6. Instrukcje do testów immunochromatograficznych do wykrywania antygenów rotawirusów, adenowirusów, astrowirusów i norowirusów w próbkach kału (instrukcje producentów testów)
- 6.7. Instrukcja do testu immunochromatograficznego *Giardia Lamblia* Rapid Test Cassette – Hangzhou AllTest Biotech Co., Ltd.
- 6.8. Instrukcja do testu immunochromatograficznego Test NADAL Cryptosporidium – nal von minden GmbH, Carl-Zeiss Strasse 12, Germany
- 6.9. Instrukcja do Sporali A – Instytut Biotechnologii Surowic i Szczepionek BIOMED S.A., 30 – 224 Kraków, Al. Sosnowa 8

Niniejszy dokument stanowi własność Powiatowej Stacji Sanitarnej–Epidemiologicznej w Zielonej Górze i nie może być powielany ani przekazywany osobom trzecim bez pisemnej zgody Dyrektora PSSE

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA w ZIELONEJ GÓRZE			
SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	INSTRUKCJA	STRONA/STRON	7/7
	INSTRUKCJA POBIERANIA, PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTU PROBEK DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH I SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH	DATA WYDANIA	16.02.2026
		NR WYDANIA	5
	INSTRUKCJA NR I/PO/OL/LMiP-04-03		

6.10. Instrukcja do Sporali S – Instytut Biotechnologii Surowic i Szczepionek BIOMED S.A.,
30 – 224 Kraków, Al. Sosnowa 8

7. FORMULARZE I ZAŁĄCZNIKI.

- 7.1. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-01 – Zasady pobierania, przechowywania i transportu wymazów z kału od osób zdrowych do badań w kierunku obecności pałeczek *Salmonella*, *Shigella* do celów sanitarno-epidemiologicznych
- 7.2. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-02 – Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbki kału i wymazu z odbytu do badań w kierunku chorobotwórczych pałeczek jelitowych
- 7.3. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-03 – Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbki kału i wymazu z odbytu do badań w kierunku obecności pałeczek *Salmonella*, *Shigella* u ozdrowieńców, nosicieli i osób ze styczności
- 7.4. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-04 – Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbek kału do badań w kierunku rotawirusów, adenowirusów, astrowirusów i norowirusów
- 7.5. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-05 – Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbki kału do badań parazytologicznych
- 7.6. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-06 – Zasady pobierania, przechowywania i transportu materiału metodą przylepca celofanowego do badań w kierunku jaj owsików
- 7.7. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-07 – Zasady przechowywania i transportu form dorosłych pasożytów jelitowych człowieka do laboratorium
- 7.8. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-08 – Zasady przygotowania i transportu szczepu bakteryjnego do identyfikacji / reidentyfikacji
- 7.9. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-09 – Zasady użycia, przechowywania i transportu sporali A do badań
- 7.10. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-10 – Zasady użycia, przechowywania i transportu sporali S do badań
- 7.11. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-11 – Zasady użycia, przechowywania i transportu testów biologicznych do kontroli procesu w komorze dezynfekcyjnej do badań
- 7.12. Z/I/PO/OL/LMiP-04-03-12 – Wytyczne dotyczące transportu materiału biologicznego do Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Zielonej Górze (dla Zleceńodawców instytucjonalnych)

**Zasady pobierania, przechowywania i transportu
wymazów z kału od osób zdrowych do badań w kierunku obecności
paleczek *Salmonella*, *Shigella* do celów sanitarno–epidemiologicznych**

W celu wykonania badania należy pobrać 3 próbki kału przez 3 kolejne dni po jednej każdego dnia, przy pomocy kompletu wymazówek z podłożem transportowym.

Nie należy pobierać kału z toalety. Nie należy zanieczyszczać próbki moczem, mydłem, środkami dezynfekcyjnymi.

Uwaga. Próbek nie należy pobierać w trakcie terapii antybiotykowej oraz przed upływem 7-14 dni od jej zakończenia.

I. Pobieranie wymazu z kału:

1. Kał należy oddać do dokładnie umytego, wyparzonego wrzątkiem i wysuszonego naczynia (np. basenu, nocnika) lub naczynia jednorazowego użycia (np. talerza).
2. Należy wyjąć z jednego opakowania próbkę i wymazówkę.
3. Trzymając wymazówkę za korek należy pobrać kał z kilku miejsc na końcówkę z watą tak, aby materiał był wyraźnie widoczny na waciku.
4. Należy wyjąć korek z próbki z podłożem transportowym (żelem) i umieścić tam wymazówkę z pobraną próbką kału. Należy upewnić się, że korek wymazówki szczelnie zamyka próbkę.
5. Próbkę z wymazówką należy opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby od której materiał został pobrany oraz **datą i godziną** pobrania próbki.
6. Każdego z trzech kolejnych dni należy powtórzyć czynności opisane w punktach 1-5.

II. Przechowywanie i transport materiału do laboratorium:

- Wszystkie 3 wymazy z kału (umieszczone w foliowym woreczku) należy dostarczyć do laboratorium razem, najpóźniej w **ciągu 72 godzin od chwili pobrania pierwszej próbki**, w temperaturze otoczenia bez dopuszczenia do ich zamrożenia.
- Do czasu transportu do laboratorium, wymazy należy przechowywać w temperaturze **od +4°C do +8°C**.
- Do próbek należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne do celów sanitarno – epidemiologicznych” – F/I/PO/OL/LMiP-04-04-02.

Uwaga. W przypadku badań osób zdrowych w ramach dochodzenia epidemiologicznego należy zastosować inny formularz - „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01.

Do każdej z trzech dostarczanych próbek należy dołączyć osobny dokument.

Formularze zleceń dostępne są w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbki kału i wymazu z odbytu do badań w kierunku chorobotwórczych pałeczek jelitowych

Próbkę należy pobrać jak najszybciej po wystąpieniu objawów choroby (biegunki), możliwie przed podjęciem leczenia przeciwbakteryjnego. Przy nawracającej bieguncie próbkę należy pobrać w okresie nawrotu choroby. Nie należy pobierać kału z toalety. Nie należy zanieczyszczać próbki moczem, mydłem, środkami dezynfekcyjnymi.

Wymaz z odbytu należy pobierać, gdy nie udaje się uzyskać próbki kału i w przypadku wystąpienia klinicznych objawów czerwonych wywołanych przez drobnoustroje inwazyjne (np. *Shigella*) - oprócz próbki kału, która także powinna być pobrana.

Próbka kału może być pobrana przez osobę badaną, jej opiekuna lub uprawnionego pracownika medycznego (np. lekarza, pielęgniarkę).

Wymaz z odbytu powinien być pobrany przez uprawnionego pracownika medycznego.

Trzykrotne badanie próbek pobieranych w kolejnych dniach zwiększa wykrywalność etiologicznego czynnika zakażenia.

I. Pobieranie materiału:

1. Pobieranie próbki kału:

- Kał należy oddać do dokładnie umytego, wyparzonego wrzątkiem i wysuszonego naczynia (np. basenu, nocnika) lub naczynia jednorazowego użycia (np. talerza).
Od noworodków i niemowląt kał należy pobierać z pieluchy natychmiast po defekacji.
- Ze świeżo oddanego kału, łopatką przytwierdzoną do pokrywy specjalnego sterylnego pojemnika (tzw. „kałówki”), należy pobrać grudkę wielkości wiśni lub 5 - 10 ml płynnego kału. Materiał należy pobierać z kilku miejsc, szczególnie z domieszką krwi, śluzu lub ropy. Gdy przewidywany czas dostarczenia próbki do laboratorium wynosi ponad 2 godziny, kał należy pobrać wymazówką z zestawu transportowego w następujący sposób:
 - Należy wyjąć z opakowania probówkę i wymazówkę.
 - Trzymając wymazówkę za korek należy pobrać kał z kilku miejsc na końcówkę z watą tak, aby materiał był wyraźnie widoczny na waciku.
 - Należy wyjąć korek z probówki z podłożem transportowym (żelem) i umieścić tam wymazówkę z pobraną próbką kału. Należy upewnić się, że korek wymazówki szczelnie zamyka probówkę.
- Pojemnik z pobranym kałem należy opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej, oraz **datą i godziną** pobrania materiału. Pojemnik należy włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.

2. Pobieranie wymazu z odbytu:

- Do pobierania wymazu należy używać wymazówki z podłożem transportowym.
- Należy wyjąć z opakowania probówkę i wymazówkę. Aplikator wymazówki (kończówkę z watą) należy zwilżyć w jałowej soli fizjologicznej.
- Wymazówkę trzymaną za korek należy wprowadzić do odbytnicy poza zwieracz zewnętrzny (na głębokość około 5 cm) i kilkakrotnie nią obracając pobrać materiał. Pobranym materiałem powinien być wyraźnie widoczny na waciku wymazówki (wyraźne ślady kału wraz ze złuszczonymi nabłonkami).
- Należy wyjąć korek z probówki z podłożem transportowym (żelem) i umieścić tam wymazówkę z pobraną próbką. Należy upewnić się, że korek wymazówki szczelnie zamyka probówkę.
- Probówkę z wymazem należy opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej, oraz **datą i godziną** pobrania materiału. Probówkę należy włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.

II. Przechowywanie i transport materiału do laboratorium:

- **Próbkę kału pobraną do pojemnika („kałówki”)** należy dostarczyć do laboratorium **w ciągu 2 godzin od pobrania**, w temperaturze otoczenia bez dopuszczenia do jej zamrożenia.
- **Próbkę pobraną na podłoże transportowe** (wymaz z kału lub wymaz z odbytu) należy dostarczyć do laboratorium **w ciągu 24 godzin**, w temperaturze otoczenia bez dopuszczenia do jej zamrożenia. Jeśli nie jest to możliwe, próbkę pobraną na podłoże transportowe należy przechowywać w temperaturze od **+4°C do +8°C i maksymalnie do 72 godzin od chwili pobrania** przekazać do laboratorium.
- Do próbki należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbki kału i wymazu z odbytu do badań w kierunku obecności pałeczek *Salmonella, Shigella* u ozdrowieńców, nosicieli i osób ze styczności

Badania wykonywane są na podstawie zleceń na badanie laboratoryjne wystawionych przez pracowników komórek organizacyjnych zajmujących się nadzorem epidemiologicznym w poszczególnych Powiatowych Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych. Osoby wystawiające zlecenia decydują o liczbie i częstotliwości wykonywania badań.

Próbek od ozdrowieńców i nosicieli nie należy pobierać w trakcie terapii antybiotykowej oraz przed upływem 7-14 dni od jej zakończenia.

Nie należy pobierać kału z toalety. Nie należy zanieczyszczać próbki moczem, mydłem, środkami dezynfekcyjnymi.

Próbka kału może być pobrana przez osobę badaną, jej opiekuna lub uprawnionego pracownika medycznego (np. lekarza, pielęgniarkę).

Wymaz z odbytu powinien być pobrany przez uprawnionego pracownika medycznego.

I. Pobieranie materiału:

1. Pobieranie próbki kału:

- Kał należy oddać do dokładnie umytego, wyparzonego wrzątkiem i wysuszonego naczynia (np. basenu, nocnika) lub naczynia jednorazowego użycia (np. talerza).
Od noworodków i niemowląt kał należy pobierać z pieluchy natychmiast po defekacji.
- Ze świeżo oddanego kału, łopatką przytwierdzoną do pokrywki specjalnego sterylnego pojemnika (tzw. „kałówki”), należy pobrać grudkę wielkości wiśni lub 5 – 10 ml płynnego kału. Materiał należy pobierać z kilku miejsc, szczególnie z domieszką krwi, śluzu lub ropy. Gdy przewidywany czas dostarczenia próbki do laboratorium wynosi ponad 2 godziny, kał należy pobrać wymazówką z zestawu transportowego w następujący sposób:
 - Należy wyjąć z opakowania probówkę i wymazówkę.
 - Trzymając wymazówkę za korek należy pobrać kał z kilku miejsc na końcówkę z watą tak, aby materiał był wyraźnie widoczny na waciku.
 - Należy wyjąć korek z probówki z podłożem transportowym (żelem) i umieścić tam wymazówkę z pobraną próbką kału. Należy upewnić się, że korek wymazówki szczelnie zamyka probówkę.
- Pojemnik z pobranym kałem należy opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej, oraz **datą i godziną** pobrania materiału. Pojemnik należy włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.

2. Pobieranie wymazu z odbytu:

- Do pobierania wymazu należy używać wymazówki z podłożem transportowym.
- Należy wyjąć z opakowania probówkę i wymazówkę. Aplikator wymazówki (końcówkę z watą) należy zwilżyć w jałowej soli fizjologicznej.
 - Wymazówkę trzymaną za korek należy wprowadzić do odbytnicy poza zwieracz zewnętrzny (na głębokość około 5 cm) i kilkakrotnie nią obracając pobrać materiał. Pobranym materiałem powinien być wyraźnie widoczny na waciku wymazówki (wyraźne ślady kału wraz ze złuszczonymi nabłonkami).
 - Należy wyjąć korek z probówki z podłożem transportowym (żelem) i umieścić tam wymazówkę z pobraną próbką. Należy upewnić się, że korek wymazówki szczelnie zamyka probówkę.
 - Probówkę z wymazem należy opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej, oraz **datą i godziną** pobrania materiału. Probówkę należy włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.

II. Przechowywanie i transport materiału do laboratorium:

- **Próbkę kału pobraną do pojemnika („kałówki”) należy dostarczyć do laboratorium w ciągu 2 godzin od pobrania**, w temperaturze otoczenia bez dopuszczenia do jej zamrożenia.
- **Próbkę pobraną na podłoże transportowe (wymaz z kału lub wymaz z odbytu) należy dostarczyć do laboratorium w ciągu 24 godzin**, w temperaturze otoczenia bez dopuszczenia do jej zamrożenia. Jeśli nie jest to możliwe, próbkę pobraną na podłoże transportowe należy przechowywać w temperaturze **od +4°C do +8°C i maksymalnie do 72 godzin od chwili pobrania** przekazać do laboratorium.
- Do próbki należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbki kału do badań w kierunku rotawirusów, adenowirusów, astrowirusów i norowirusów

Próbkę należy pobrać jak najszybciej po wystąpieniu objawów choroby (biegunki), możliwie przed podaniem leków przeciwwirusowych. Przy nawracającej bieguncie próbkę należy pobrać w okresie nawrotu choroby.

Nie należy pobierać kału z toalety. Nie należy zanieczyszczać próbki moczem, mydłem, środkami dezynfekcyjnymi.

I. Pobieranie próbki kału:

- Kał należy oddać do dokładnie umytego, wyparzonego wrzątkiem i wysuszonego naczynia (np. basenu, nocnika) lub naczynia jednorazowego użycia (np. talerza).
Od noworodków i niemowląt kał należy pobierać z pieluchy natychmiast po defekacji.
- Ze świeżo oddanego kału, łydką przytwierdzoną do pokrywy specjalnego sterylnego pojemnika (tzw., kałówki”), należy pobrać grudkę wielkości wiśni lub 1-2 ml płynnego kału.
- Pojemnik z pobranym kałem należy opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej, oraz **datą i godziną** pobrania materiału. Pojemnik należy włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.

II. Przechowywanie i transport materiału do laboratorium:

- Próbkę kału należy dostarczyć do laboratorium w **ciągu 2 godzin od pobrania**, w temperaturze otoczenia.
Jeśli nie jest to możliwe, próbkę należy przechowywać w temperaturze **od +2°C do +8°C i maksymalnie do 48 godzin od chwili pobrania** przekazać do laboratorium. Zaleca się transport próbki w stanie schłodzonym (np. w styropianowym pojemniku lub torbie izotermicznej z wkładem chłodzącym).
- Do próbki należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Zasady pobierania, przechowywania i transportu próbki kału do badań parazytologicznych

Próbkę kału należy pobrać przed rozpoczęciem leczenia.

W przypadku wcześniejszego stosowania:

- antybiotyków lub leków przeciwpasożytniczych (badanie kontrolne po leczeniu) – kał należy pobrać po upływie dwóch tygodni od zakończenia leczenia
- radiologicznych środków kontrastowych, kał należy pobrać po upływie 48 godzin od zakończenia stosowania tych środków.

Dla celów diagnostycznych zaleca się przynajmniej trzykrotne badanie kału w odstępach 2-3 - dniowych, co zwiększa prawdopodobieństwo wykrycia pasożytów, zwłaszcza cyst pierwotniaków, które wydalone są nieregularnie.

Próbka kału nie może być zanieczyszczona moczem, wodą lub glebą.

I. Pobieranie próbki kału:

- Kał należy oddać do dokładnie umytego, wyparzonego wrzątkiem i wysuszonego naczynia (np. basenu, nocnika) lub naczynia jednorazowego użycia (np. talerza).
Od noworodków i niemowląt kał należy pobierać z pieluchy natychmiast po defekacji.
- Ze świeżo oddanego kału, łopatką przytwierdzoną do pokrywki specjalnego sterylnego pojemnika (tzw. „kałówki”), należy pobrać materiał z trzech różnych miejsc. Ze względu na możliwość fermentacji, pojemnik powinien być wypełniony od 1/3 do 1/2 jego pojemności.
- Pojemnik z pobranym kałem należy opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej, oraz **datą i godziną** pobrania materiału. Pojemnik należy włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.

II. Przechowywanie i transport materiału do laboratorium:

- **Próbkę kału do badania mikroskopowego w kierunku jaj / cyst pasożytów** należy dostarczyć do laboratorium w **dniu jej pobrania**, transportując ją w temperaturze otoczenia bez dopuszczenia do jej zamrożenia. Jeśli jest to niemożliwe, próbkę należy dostarczyć do badania **najpóźniej w ciągu 24 godzin od chwili pobrania**.
- **Próbkę kału do badania na obecność antygenów pasożytów** (test immunochromatograficzny w kierunku *Giardia intestinalis* i *Cryptosporidium*) należy transportować w stanie schłodzonym (np. w styropianowym pojemniku lub torbie izotermicznej z wkładem chłodzącym) i dostarczyć do laboratorium **najpóźniej w ciągu 24 godzin od chwili pobrania**.
- Do czasu transportu, próbkę należy przechowywać w temperaturze **od +4°C do +10°C**.
- Do próbki należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Zasady pobierania materiału metodą przylepca celofanowego do badań w kierunku jaj owsików

Wymaz okołoodbytniczy należy pobrać przed rozpoczęciem leczenia i ponownie 2 tygodnie po jego zakończeniu - dla celów kontrolnych.

W przypadku uzyskania wyniku ujemnego dla pierwszej próbki, badanie należy powtórzyć jeszcze dwukrotnie w następnych dniach.

Wymaz okołoodbytniczy należy pobierać wcześniej rano, przed myciem i oddaniem kału.

I. Pobieranie materiału:

1. Pobieranie wymazu okołoodbytniczego przy pomocy zestawu składającego się z przylepca celofanowego naklejonego na szkiełko podstawowe:

- Kopertę zawierającą szkiełko podstawowe opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej oraz **datą** pobrania materiału.
- Wyjąć szkiełko z naklejonym przyplepcem z koperty.
- Przylepiec celofanowy odkleić od szkiełka; szkiełko odłożyć na bok.
- Przylepiec przyłożyć stroną bez kleju na palec wskazujący.
- Rozchylić pośladki i częścią lepką przylepca dotknąć kilkakrotnie okolic odbytu (nie wkładać do otworu odbytowego).
- Przylepiec ponownie przykleić na szkiełko, w taki sposób, aby nie utworzyły się pęcherzyki powietrza i fałdy.
- Pobraną próbkę włożyć do koperty, kopertę zakleić.
- Kopertę z próbką włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.
- Po pobraniu materiału dokładnie umyć ręce; jeżeli to możliwe używać rękawiczek jednorazowych.

2. Pobieranie wymazu okołoodbytniczego przy pomocy zestawu komercyjnego „Graham test”:

- Opakowanie (plastikowe pudełko) zawierające zestaw do pobierania wymazu opisać **imieniem i nazwiskiem** osoby badanej oraz **datą** pobrania materiału.
- Wyjąć szkiełko z naklejoną taśmą z plastikowego pudełka.
- Zieloną nasadkę nałożyć na nieoznaczony koniec szkiełka.
- Odkleić taśmę od szkiełka przenosząc ją nad nasadką.
- Umieścić taśmę na nasadce.
- Rozchylić pośladki i nasadką z taśmą dotknąć kilkakrotnie okolic odbytu.
- Taśmę ponownie przykleić na szkiełko, w taki sposób, aby nie utworzyły się pęcherzyki powietrza i fałdy.
- Zdjąć nasadkę ze szkiełka i wyrzucić ją.
- Szkiełko włożyć do opakowania (plastikowego pudełka).
- Pudełko z próbką włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać.
- Po pobraniu materiału dokładnie umyć ręce; jeżeli to możliwe używać rękawiczek jednorazowych.

II. Transport materiału do laboratorium:

- Próbkę należy dostarczyć do laboratorium **w dniu pobrania**, transportując w temperaturze otoczenia.
- Do próbki należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Zasady przechowywania i transportu form dorosłych pasożytów jelitowych człowieka do laboratorium

Postacie dojrzałe lub fragmenty helmintów (robaków), np. człony tasiemca, należy umieścić w pojemniku z niewielką ilością wody i przechowywać w **temperaturze pokojowej**. Pojemnik z pobranym materiałem należy włożyć do foliowego woreczka, woreczek zawiązać. Materiał należy dostarczyć do laboratorium **w ciągu 24 godzin od chwili pobrania**, w temperaturze otoczenia.

Do próbki należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Zasady przygotowania i transportu szczepu bakteryjnego do identyfikacji / reidentyfikacji

I. Przygotowanie szczepu bakteryjnego:

- Szczep bakteryjny przeznaczony do identyfikacji / reidentyfikacji należy przekazać do laboratorium w postaci hodowli na skosie lub płytce agarowej (np. agar amerykański, agar odżywczy, podłoże SS) lub na wymazówce z podłożem transportowym (Stuarta, Amies'a). Podłoża transportowe dostępne są w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.
- Probówkę / płytkę ze szczepem należy szczelnie zamknąć i odpowiednio zabezpieczyć – zawinąć w chłonny materiał (np. ligninę, bibułę) tak, aby w przypadku uszkodzenia materiał zakaźny został zaabsorbowany i nie wydostał się na zewnątrz; umieścić w plastikowym pojemniku lub szczelnym woreczku zapobiegającym uszkodzeniu próbki / płytki.
- Do próbki należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych” - F/I/PO/OL/LMiP-04-04-01. Na zleceniu należy wpisać m. in. wszelkie posiadane informacje na temat szczepu (wyniki identyfikacji biochemicznej, serologicznej, z jakiego materiału wyhodowano szczep, czy osoba od której wyhodowano szczep jest pacjentem ambulatoryjnym czy szpitalnym – nazwa szpitala). Należy również umieścić datę i godzinę pobrania materiału, czyli przygotowania szczepu.

II. Transport szczepu bakteryjnego do laboratorium:

- Szczep należy transportować do laboratorium w temperaturze otoczenia, **w czasie nie dłuższym niż 24 godziny**.
- Do transportu szczepów bakteryjnych należy używać pojemnika wykonanego z materiału podlegającego skutecznej dezynfekcji.
- Szczep powinien być dostarczony do laboratorium bezpośrednio przez upoważnioną osobę.

Zasady użycia, przechowywania i transportu sporali A do badań

I. Zasady postępowania ze sporalami:

- Przed użyciem sporale A należy przechowywać w temperaturze pokojowej, chroniąc przed zawilgoceniem.
- Przed zastosowaniem należy sprawdzić stan oraz termin ważności wskaźników zamieszczony na opakowaniu – uszkodzonych i przeterminowanych sporali nie należy używać.
- Sporale, przed włożeniem do autoklawu lub po ich wyjęciu z urządzenia, należy oznaczyć odpowiednio I, II – zgodnie z umiejscowieniem wskaźnika w komorze autoklawu i opisem umieszczonym na zleceniu na badanie. Podczas oznaczania sporali należy uważać, aby nie doszło do uszkodzenia (przeziurawienia) opakowania - opis najlepiej umieszczać na brzegu papierowej strony opakowania.
- Niezużyte lub przeterminowane sporale należy spalić lub poddać sterylizacji w autoklawie.

II. Sposób użycia sporali:

- Do kontroli procesu sterylizacji należy użyć **dwóch** sporali.
- Sporale należy włożyć do dwóch największych pakietów reprezentatywnych dla danego załadunku i umieścić w miejscach najtrudniej dostępnych dla czynnika sterylizującego.
- Należy przeprowadzić ustalony program sterylizacji.
- Po zakończeniu procesu sterylizacji należy wyjąć sporale z załadunku i zabezpieczyć przed uszkodzeniem oraz zanieczyszczeniem poprzez umieszczenie ich w papierowej torebce, kopercie lub zawinięcie w czystą kartkę papieru.

III. Przechowywanie i transport sporali do laboratorium:

- Sporale należy dostarczyć do laboratorium w czasie **nie dłuższym niż 24 godziny od zakończenia procesu sterylizacji**, w temperaturze otoczenia.
- Do czasu transportu sporale należy przechowywać w **temperaturze pokojowej**.
- Do próbek należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne sporali” – F/I/PO/OL/LMiP-04-04-04.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

W przypadku przekroczenia limitu czasu dostarczenia sporali do laboratorium lub użycia jednego wskaźnika posiew **nie będzie wykonany, a za wydanie kolejnych sporali pobierana będzie opłata.**

Zasady użycia, przechowywania i transportu sporali S do badań

I. Zasady postępowania ze sporalami:

- Przed użyciem sporale S należy przechowywać w temperaturze pokojowej, z dala od źródeł ciepła, chroniąc przed zawilgoceniem.
- Przed zastosowaniem należy sprawdzić stan oraz termin ważności wskaźników uszkodzonych i przeterminowanych sporali nie należy używać.
- Sporale, przed włożeniem do sterylizatora lub po ich wyjęciu, należy oznaczyć odpowiednio I, II – zgodnie z umiejscowieniem wskaźnika w komorze urządzenia i opisem umieszczonym na zleceniu na badanie. Podczas oznaczania sporali należy uważać, aby nie doszło do uszkodzenia (przeziurawienia) opakowania (papierowej koperty).
- Niezużyte lub przeterminowane sporale należy spalić.

II. Sposób użycia sporali:

- Do kontroli procesu sterylizacji należy użyć **dwóch** sporali S.
- Sporale należy włożyć do dwóch największych pakietów reprezentatywnych dla danego załadunku i umieścić w miejscach najtrudniej dostępnych dla czynnika sterylizującego.
- Należy przeprowadzić ustalony program sterylizacji.
- Po zakończeniu procesu sterylizacji i spadku temperatury w sterylizatorze co najmniej do 80 °C należy wyjąć sporale z załadunku i zabezpieczyć przed uszkodzeniem i zanieczyszczeniem poprzez umieszczenie ich w papierowej torebce, kopercie lub zawinięcie w czystą kartkę papieru.

III. Przechowywanie i transport sporali do laboratorium:

- Sporale należy dostarczyć do laboratorium w czasie **nie dłuższym niż 24 godziny od zakończenia procesu sterylizacji**, w temperaturze otoczenia, chroniąc przed zawilgoceniem
- Do czasu transportu sporale należy przechowywać **w temperaturze pokojowej**.
- Do próbek należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne sporali” – F/I/PO/OL/LMiP-04-04-04.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

W przypadku przekroczenia limitu czasu dostarczenia sporali do laboratorium lub użycia jednego wskaźnika **posiew nie będzie wykonany, a za wydanie kolejnych sporali pobierana będzie opłata.**

Zasady użycia, przechowywania i transportu testów biologicznych do kontroli procesu w komorze dezynfekcyjnej do badań

I. Zasady postępowania z testami:

- Przed użyciem testy (wskaźniki testowe) należy przechowywać w temperaturze pokojowej, z dala od źródeł ciepła, chroniąc przed zawilgoceniem.
- Przed zastosowaniem należy sprawdzić stan oraz termin ważności testów - uszkodzonych i przeterminowanych wskaźników nie należy używać.
- Niezużyte lub przeterminowane testy należy spalić lub odesłać do laboratorium.

II. Sposób użycia testów:

- Do kontroli jednego urządzenia należy użyć co najmniej czterech wskaźników testowych: trzy testy umieszczone w różnych miejscach komory poddaje się procesowi dezynfekcji. Czwarty test – nie poddany procesowi dezynfekcji - służy jako test kontrolny (kontrola wzrostu bakterii) i należy oznaczyć go literą „K”.
- W przypadku konieczności użycia większej liczby testów do jednego urządzenia należy pozostawić jeden test jako próbkę kontrolną. Pozostałe testy należy oznaczyć w sposób umożliwiający identyfikację miejsca umieszczenia testu w komorze.
- Po zakończeniu procesu dezynfekcji należy wyjąć testy z załadunku i zabezpieczyć przed uszkodzeniem i zanieczyszczeniem poprzez umieszczenie ich w papierowej torebce, kopercie lub zawinięcie w czystą kartkę papieru.

III. Przechowywanie i transport testów do laboratorium:

- Testy należy dostarczyć do laboratorium w czasie **nie dłuższym niż 24 godziny od zakończenia procesu dezynfekcji**, w temperaturze otoczenia, chroniąc przed zawilgoceniem.
- Do czasu transportu testy należy przechowywać w **temperaturze pokojowej**.
- Do próbek należy dołączyć **dokładnie i czytelnie** wypełnione „Zlecenie na badanie laboratoryjne testów biologicznych do komór dezynfekcyjnych” – F/I/PO/OL/LMiP-04-04-05.

Uwaga. Testy do komór dezynfekcyjnych zostały opisane numerem partii i datą ważności. Dane te należy wpisać w odpowiednim miejscu na zleceniu na badanie.

Formularz zlecenia dostępny jest w Punkcie przyjmowania próbek do badań diagnostycznych od pacjentów oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

**Wytyczne dotyczące transportu materiału biologicznego
do Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Zielonej Górze
(dla Zleceniodawców instytucjonalnych)**

- Osoba transportująca próbki jest odpowiedzialna za warunki przewozu oraz stan przewożonego materiału do badań.
- Transport powinien odbywać się w zamkniętych opakowaniach zbiorczych oznaczonych napisem „MATERIAŁ ZAKAŹNY”, w warunkach niezmieniających właściwości materiału wskazanych przez osobę przekazującą próbki do transportu. Do próbek powinna być dołączona dokumentacja.
- Osoba transportująca materiał powinna chronić próbki przed uszkodzeniem, oraz zachować wszelkie zasady ostrożności w celu zapewnienia bezpieczeństwa sobie i środowisku (rękawiczki jednorazowe, środki do dezynfekcji powierzchni oraz rąk, gaza lub lignina, pojemnik na odpady zakaźne).
- W przypadku uszkodzenia opakowań z próbkami i skażenia otoczenia należy użyć jednorazowych rękawiczek i zdezynfekować skażone powierzchnie środkiem o działaniu bakteriobójczym i wirusobójczym.
- W przypadku skażenia skóry należy usunąć materiał zakaźny przy użyciu gazy / ligniny lub innego materiału nasyczonego środkiem do dezynfekcji rąk. Tak oczyszczone miejsce ekspozycji należy zdezynfekować (również używając środka do dezynfekcji rąk) a następnie umyć wodą z mydłem.